

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 13/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Konvičným, Rázusova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Em 7/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Petrom Konvičným, Rázusova 1, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Em 7/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 26. novembra 2018 na okresnom súde návrh na výkon rozhodnutia sp. zn. 39 P 250/2018 z 9. októbra 2018, keďže otec maloletého dieťaťa jej dlhodobo bránil v styku so synom. Sťažovateľka písomnými oznámeniami z 5. decembra 2018, 3. januára 2019, 28. januára 2019 a 25. februára 2019 okresnému súdu oznámila, že otec maloletého jej neumožňuje výkon styku so synom v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia sp. zn. 39 P 250/2018 z 9. októbra 2018, a pretože ostal okresný súd naďalej nečinný, 19. marca 2019 sa obrátila so sťažnosťou na prietahy v konaní i na predsedu okresného súdu. Dňa 16. apríla 2019 informovala sťažovateľku podpredsedníčka okresného súdu, že jej sťažnosť považuje za nedôvodnú, keďže podľa jej názoru v konaní nedochádza k prietahom. Podaním z 12. júla 2019 sa sťažovateľka opätovne domáhala, aby okresný súd v napadnutom konaní vykonal opatrenia na realizáciu jej styku s maloletým. Z dôvodu, že okresný súd ani na ústnom pojednávaní vo veci samej, ktoré sa uskutočnilo 4. júla 2019, neapeloval v súvislosti s realizáciou styku na otca maloletého, obrátila sa sťažovateľka opätovne na predsedu okresného súdu 26. júla 2019 so sťažnosťou na prietahy v konaní. Sťažnosť bola v odpovedi predsedu okresného súdu z 12. augusta opätovne posúdená ako nedôvodná.

3. Podľa názoru sťažovateľky neefektívnym postupom, resp. nečinnosťou okresného súdu, v napadnutom konaní dochádza k porušovaniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože *„do dnešného dňa nebolo vydané nielen rozhodnutie, ktorým by bol nariadený výkon súdneho rozhodnutia, ale ani žiadne príslušné opatrenie, ktoré by smerovalo k tomu, aby otec maloletého syna aktívne pristupoval k realizácii styku maloletého syna so sťažovateľkou a k realizácii predmetného styku dochádzalo“*.

4. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná, neefektívnym postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní, sp. zn. 37 Em/7/2018 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava III, aby v konaní, sp. zn. 37 Em/7/2018 bezodkladne konal.

Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 20.000,- €, ktoré je jej Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Bratislava III je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Východiskové ústavnoprávne normy, posúdenie vecí ústavným súdom a jeho závery

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Sťažovateľka namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Em 7/2018 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

13. Pre účely preskúmania opodstatnenosti ústavnej sťažnosti si ústavný súd vyžiadal súdny spis sp. zn. 37 Em 7/2018, ako i vyjadrenie predsedu okresného súdu k ústavnej sťažnosti a okrem iného zistil aj tieto skutočnosti:

- návrhom podaným na okresnom súde 27. novembra 2018 sa sťažovateľka ako oprávnená domáhala výkonu uznesenia okresného súdu č. k. 39 P 250/2018-16 z 9. októbra 2018, ktorým bol upravený jej styk s maloletým,

- 9. januára 2019 bola vykonaná úprava na ustanovenie kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu a zároveň bol návrh zaslaný na vyjadrenie otcovi maloletého ako povinnému. Zároveň bol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava na podklade § 3 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých (ďalej len „vyhláška“), požiadaný o poskytnutie súčinnosti pri zisťovaní informácií o dôvodoch nepodrobovania sa rozhodnutiu, ktorým bol upravený styk matky s maloletým, a o poskytnutie súčinnosti pri preverení týchto dôvodov,

- 19. februára 2019 bola súdu doručená správa od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava a 27. februára 2019 sa vrátila neprevzatá súdna zásielka od otca maloletého. Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade nebolo možné postupovať bez toho, aby mal súd k dispozícii vyjadrenie a stanovisko povinného rodiča, v ktorého starostlivosti sa dieťa nachádza (a to aj z dôvodu zistenia skutočného stavu veci v zmysle § 35 Civilného mimosporového poriadku), súd opätovne doručoval návrh a súvisiace listiny otcovi, ktorý si ich riadne prevzal 18. marca 2019. Následne 27. marca 2019 zaslal právny zástupca otca maloletého súdu žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k návrhu matky na výkon rozhodnutia. Vyjadrenie otca maloletého ako povinného bolo súdu doručené 11. apríla 2019 a zaslané na vyjadrenie právnenému zástupcovi matky a kolízному opatrovníkovi. V rámci výkonu rozhodnutia o úprave styku matky s maloletým pritom nebolo možné posudzovať vec izolovane od ostatných konaní, ktoré boli a sú na okresnom súde prejednávané (predovšetkým konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, ako aj konania o návrhoch na nariadenie neodkladných opatrení), a to s ohľadom na tam vykonávané dokazovanie,

- rodičia boli v priebehu konania vo veci samej smerovaní k odbornej spolupráci (mediácia, psychologická intervencia a pod.) a k tomu, aby sa na tejto intervencii

zúčastňovali dobrovoľne, uvedomujúc si jej ciele a prínos. Jednou z výhod toho, ak sa rodičia podrobujú takejto intervencii dobrovoľne, je to, že v zásade ju realizujú na základe ich výberu, preferencií, dôvery a podobne, teda ich vnútorné nastavenie je diametrálne odlišné od situácie, keď je takáto intervencia nariadená súdom v zmysle výchovného opatrenia,

- po posúdení všetkých relevantných skutočností prípadu súd dospel k záveru, že bude postupovať podľa § 3 ods. 3 vyhlášky a pristúpi k nariadeniu takehoto opatrenia. Keďže k uloženiu tohto opatrenia môže dôjsť po predchádzajúcom posúdení vhodnosti osobou, u ktorej sa má poradenstvo vykonať, súd výzvou z 9. augusta 2019 dopytoval orgán sociálnoprávnej ochrany detí, aby s touto požiadavkou oslovil vhodné zariadenia a následne súdu oznámil, kde je možné toto opatrenie realizovať. Podaním doručeným 5. septembra 2019 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava oznámil súdu, že v súlade s výzvou požiadal o spoluprácu Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, z ktorého strany však dostali negatívnu odpoveď. Na opätovnú žiadosť súdu úrad kontaktoval Centrum pre deti a rodiny Bratislava – Učiteľská (ďalej len „centrum pre deti“), ktorý súhlasil s vykonaním odborného poradenstva,

- uznesením č. k 37 Em 7/2018-257 zo 7. novembra 2019 okresný súd nariadil matke, otcovi a maloletému povinnosť podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu v centre pre deti s cieľom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi maloletého, odstránenia dôvodov nerealizovania styku matky s maloletým [REDAKOVANÉ] a obnovenia vzťahov medzi matkou a maloletým. Odborné psychologické poradenstvo sa bude realizovať po dobu šiestich mesiacov od nadobudnutia vykonateľnosti uznesenia. Centru pre deti určil okresný súd povinnosť zasielať súdu písomné správy o priebehu odborného psychologického poradenstva k poslednému dňu toho-ktorého kalendárneho mesiaca.

14. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v namietanom konaní postupoval v zásade plynulo, aj keď jeho činnosť mohla byť efektívnejšia. V súvislosti so svojím zistením ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prier'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prier'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prier'ahy“ obsiahnutý v čl. 48

ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

15. V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, s'ťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

16. Na tomto základe ústavný súd, prihliadnuc na charakter napadnutého konania i konkrétne okolnosti veci, ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľky po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Po odmietnutí ústavnej s'ťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi s'ťažovateľky.

18. Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období v napadnutom konaní nepostupoval plynulo, resp. efektívne, s'ťažovateľke nič nebráni v tom, aby sa opätovne obrátila na ústavný súd s ústavnou s'ťažnosťou, ktorou bude namietať porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu